

Kinh tế Việt Nam đang phục hồi

 Ngọc Linh

Tăng trưởng GDP đạt 5,03% trong quý I/2022

Sau hai năm chịu ảnh hưởng nặng nề của dịch Covid-19, nền kinh tế Việt Nam có xu hướng phục hồi tích cực. Theo Tổng cục Thống kê, GDP quý I/2022 ước tăng 5,03% so với cùng kỳ năm 2021, cao hơn tốc độ tăng 4,72% của quý I/2021 và 3,66% của quý I /2020. Trong đó, khu vực nông, lâm nghiệp và thủy sản tăng 2,45%, đóng góp 5,76% vào mức tăng trưởng chung; khu vực công nghiệp và xây dựng tăng 6,38%, đóng góp 51,08%; khu vực dịch vụ tăng 4,58%, đóng góp 43,16%. Như vậy, đóng góp lớn cho tốc độ tăng trưởng GDP vẫn là khu vực công nghiệp và xây dựng. Trong khu vực này, ngành công nghiệp quý I/2022 tăng 7,07% so với cùng kỳ năm 2021, cao hơn mức 6,44% của quý I/2021, đóng góp 2,42 điểm phần trăm vào tốc độ tăng tổng giá trị tăng thêm toàn nền kinh tế. Ngành công nghiệp chế biến, chế tạo tiếp tục đóng

vai trò động lực dẫn dắt tăng trưởng của nền kinh tế với mức tăng 7,79%.

Cùng với ngành công nghiệp, khu vực dịch vụ cũng có sự khởi sắc và đóng góp đáng kể vào tốc độ tăng trưởng chung của nền kinh tế. Cụ thể, đóng góp của một số ngành dịch vụ thị trường có tỷ trọng lớn vào mức tăng tổng giá trị tăng thêm của quý I/2022 như sau: hoạt động tài chính, ngân hàng và bảo hiểm tăng 9,75% so với cùng kỳ năm 2021, đóng góp 0,54 điểm phần trăm; ngành vận tải, kho bãi tăng 7,06%, đóng góp 0,43 điểm phần trăm; ngành bán buôn và bán lẻ tăng 2,98%, đóng góp 0,31 điểm phần trăm; ngành dịch vụ lưu trú và ăn uống giảm 1,79%, làm giảm 0,04 điểm phần trăm. Bên cạnh đó, ngành dịch vụ không thiết yếu đang theo xu hướng phục hồi trở lại do Việt Nam đã dỡ bỏ các hạn chế đối với các đường bay quốc tế vào ngày 14/02/2022 và Chính phủ Việt Nam đã công bố lộ trình mở cửa ngành du lịch từ

Năm 2022, nền kinh tế Việt Nam khởi đầu với những bước đi vững chắc khi tổng sản phẩm trong nước (GDP) quý I vượt 5%, cao hơn so với cùng kỳ năm 2020 - 2021. Tuy nhiên, những biến động từ kinh tế, chính trị thế giới đã và đang đặt ra không ít thách thức cho tăng trưởng kinh tế Việt Nam trong năm 2022, đặc biệt trong bối cảnh giá nhiên liệu thế giới tăng cao.

ngày 15/3/2022. Tính chung quý I/2022, khách quốc tế đến Việt Nam tăng 89,1% so với cùng kỳ, tạo thêm dư địa cho sự phục hồi của ngành du lịch nói riêng và ngành dịch vụ nói chung.

Vẫn tiềm ẩn nhiều rủi ro

Tổ chức xếp hạng tín nhiệm quốc tế Fitch Ratings đánh giá, Việt Nam tiếp tục hưởng lợi từ lĩnh vực xuất khẩu nhờ vào việc thực hiện các hiệp định thương mại quan trọng, dòng vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài vẫn duy trì tăng trưởng cao và dòng chảy du lịch đang dần nổi lại từ năm 2022. Tăng trưởng kinh tế Việt Nam sẽ phục hồi lên mức 6,1% vào năm 2022 và 6,3% vào năm 2023 nhờ tăng nhu cầu tiêu dùng nội địa, xuất khẩu và dòng vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài. Bên cạnh đó, việc Quốc hội đã thông qua Chương trình phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội sau đại dịch Covid-19 với tổng nguồn vốn 350 nghìn tỷ đồng, phân đấu trong năm 2022 giải ngân được 43% (tương đương 150 nghìn tỷ

đồng), sẽ là gói hỗ trợ có ý nghĩa lớn cho các doanh nghiệp và toàn nền kinh tế phục hồi.

Tuy nhiên, kinh tế Việt Nam còn phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức, nhất là nền kinh tế Việt Nam có độ mở lớn nên chịu tác động đan xen nhiều mặt bởi tình hình chính trị thế giới phức tạp, khó lường, kinh tế thế giới phục hồi chậm, giá hàng hóa thiết yếu tăng cao, nguy cơ lạm phát cao trên toàn cầu. Trong đó, chiến sự Nga - Ukraine với khoảng 30 biện pháp trừng phạt chủ yếu của phương Tây đối với Nga trên 4 lĩnh vực: tài chính, tiền tệ, năng lượng, vận tải có tác động mạnh đến kinh tế toàn cầu. Hiện có 5 biện pháp trừng phạt mạnh của các nước phương Tây đối với Nga gồm: phong tỏa tài sản của một số ngân hàng, tổ chức và cá nhân Nga (khoảng 1.400 tỷ USD); tách một số ngân hàng Nga ra khỏi hệ thống Hiệp hội Viễn thông tài chính liên ngân hàng toàn cầu; cấm các tổ chức thực hiện giao dịch tài chính liên quan đến Ngân hàng Trung ương Nga, Quỹ tài chính quốc gia và Bộ Tài chính Nga; cấm không vận, hạn chế vận tải biển và đường sắt, làm gián đoạn chuỗi cung ứng; hạn chế nhập khẩu xăng dầu và khí đốt từ Nga. Tình trạng này làm cho giá xăng dầu được dự báo tăng bình quân 30 - 40% so với năm 2021. Hơn nữa, căng thẳng ngày càng leo thang trên mặt trận kinh tế giữa các nước phương Tây và Nga đang dẫn tới tình trạng lạm phát kèm theo sự sụt giảm tăng trưởng GDP trên toàn cầu.

Nền kinh tế Việt Nam có độ mở lớn hơn 200% GDP, tăng trưởng kinh tế trong quý II và năm 2022 sẽ tiếp tục phải đối diện với một số rủi ro. Trong đó, rủi ro lớn nhất là lạm phát gia tăng do tác động của giá dầu

và nguyên vật liệu thiết yếu. Giá xăng dầu thế giới tăng mạnh trong thời gian qua, lên mức kỷ lục 140 USD/thùng, mức cao nhất trong 14 năm qua đã làm tăng chi phí nhập khẩu xăng dầu, qua đó làm tăng nhập siêu do Việt Nam đã nhập siêu xăng dầu từ năm 2015 đến nay. Với kịch bản giá dầu năm 2022 trung bình tăng 30% so với năm 2021 cùng dự báo nhu cầu xăng dầu tăng khoảng 10% do các hoạt động kinh tế - xã hội được phục hồi, nhập siêu xăng dầu được dự báo thâm hụt khoảng 9 tỷ USD.

Giá xăng dầu tăng cũng tác động tiêu cực đối với tiêu dùng của người dân do việc tạo áp lực tăng giá đối với các mặt hàng tiêu dùng. Khi giá dầu tăng làm tăng giá nguyên vật liệu đầu vào, làm tăng chi phí sản xuất (chi phí xăng dầu chiếm khoảng 3,52% trong tổng chi phí sản xuất năm 2021). Trong đó, một số ngành sẽ chịu ảnh hưởng lớn hơn do có chi phí xăng dầu chiếm tỷ trọng lớn như: vận tải, hóa chất, phân bón, sản xuất nhựa... Hơn nữa, giá xăng dầu tăng mạnh sẽ tác động trực tiếp đến nhóm giao thông, nhà ở, điện nước, chất đốt và vật liệu xây dựng (các nhóm này chiếm đến 28,5% trong rổ hàng hóa tính chỉ số giá tiêu dùng - CPI), đồng thời tác động vòng 2, vòng 3... đến các nhóm hàng hóa khác và gây áp lực lên CPI tổng thể.

Ngoài ra, các rủi ro như dịch Covid-19 vẫn diễn biến phức tạp, với sự xuất hiện của biến chủng Omicron và dịch Covid-19 bùng phát mạnh ở Trung Quốc sẽ làm tăng rủi ro đối với kinh tế toàn cầu, trong đó có Việt Nam; nhu cầu trong nước yếu hơn kỳ vọng; nhiều đối tác thương mại của Việt Nam đang phải đối mặt với dư địa tài khóa và tiền tệ bị thu hẹp, có thể làm chậm sự phục hồi toàn cầu và làm suy yếu nhu

cầu đối với hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam.

Do đó, để hỗ trợ nền kinh tế tiếp tục phục hồi, Tổng cục Thống kê cho rằng, Việt Nam cần tiếp tục thực hiện hiệu quả Nghị quyết số 128/NQ-CP quy định tạm thời “Thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch Covid-19”; triển khai đồng bộ, quyết liệt, hiệu quả các nhiệm vụ trong Nghị quyết số 11/NQ-CP về Chương trình hỗ trợ phục hồi và phát triển kinh tế năm 2022 - 2023; đặc biệt bảo đảm giải ngân hết 100% số vốn đầu tư công được giao tạo động lực thúc đẩy kinh tế. Bên cạnh đó, nền kinh tế vĩ mô cần được giữ vững ổn định; giá cả thị trường cần được kiểm soát đảm bảo nguồn cung, lưu thông hàng hóa và các cân đối lớn của nền kinh tế. Các kịch bản dự báo về tăng trưởng, lạm phát cần được liên tục cập nhật để chủ động điều hành ứng phó với các tình huống phát sinh. Đặc biệt, cần theo dõi chặt chẽ diễn biến giá các mặt hàng thiết yếu, nhất là mặt hàng xăng dầu để xây dựng các phương án điều tiết nguồn cung, hạn chế việc tăng giá đột biến nhằm giảm thiểu ảnh hưởng đến lạm phát và đời sống người dân.

Cùng với đó, quá trình sản xuất trong nước cần được đẩy mạnh tiến tới tự chủ về nguồn cung nguyên, nhiên vật liệu trong nước. Đồng thời, cần đẩy mạnh thị trường nội địa, thúc đẩy xuất khẩu bền vững, tháo gỡ rào cản, tạo thuận lợi cho tiêu thụ trong nước và xuất khẩu nông, lâm, thủy sản. Đối với thị trường du lịch, Việt Nam cần tạo thuận lợi cho lưu chuyển hành khách quốc tế, trong nước, hỗ trợ các doanh nghiệp du lịch gắn với an toàn dịch bệnh đón mùa du lịch trong thời gian tới